

Kuieren in het kruidige bos

Paul Paumen

Wie wil dat niet? Wandelen in een kleurrijk najaarsbos genietend van de herfstgeuren, terwijl de serene rust enkel wordt verstoord door het geluid van vallende kastanjes of eikels.

Houdt u ook zo van die rust?.....plan dan uw herfstwandeling niet op de dag dat de IVN-afdeling Noordwijk het jaarlijks herfstnatuurspel organiseert. Want dan zult u het bos moeten delen met honderden enthousiaste kinderen die met de natuur bezig zijn.

Ook dit jaar meldden er zich meer dan 350 kinderen bij de ingang van het landgoed "Nieuw-Leeuwenhorst" voor dit jaarlijkse natuurfeest. Vaak vergezeld van ouders of begeleiders en met broertjes of zusjes (in wandelwagentjes) begonnen zij aan een anderhalf uur durende speurtocht onder een stralend herfstzonnetje. Het totaal aantal deelnemers dit jaar werd geraamd tussen de 550 en 600.

Tijdens de wandelroute moesten er 25 kleine opdrachten worden uitgevoerd. Je zag dan ook de kinderen in groepjes actief bezig met: zoeken, tekenen, tellen van stammen, bladeren, vruchten en wortels om zo de verschillende bomen, struiken en planten te leren ontdekken.

Met veel enthousiasme namen de kinderen deel aan de spelelementen die in de route waren opgenomen, zoals het luisteren naar geluiden van watervogels of het maken van wind met een luchtpomp, waardoor verschillen in de verspreiding van lichte en zware zaden goed was te zien.

Voor het spel 'rennen als een konijn' om aan de vos te ontsnappen leek het alsof er 2 maal zoveel kinderen in het bos waren, dat kwam omdat de meesten een tweede of derde kans wilden om hun snelheid met die van de vos te meten.

Als rode draad was dit jaar in de route informatie verweven over het (vroegere) gebruik van boskruiden voor medische doeleinden.

Ook de creativiteit van de kinderen werd op de proef gesteld en achteraf bleek dat dit zeer werd gewaardeerd. De eerste opdracht was: "Geef een naam aan de oude eik". Vaak werd genoemd: opa en grootvader eik, maar ook: klimeik, octopus, de wijze heer, catweezle, kanjer en natuurlijk.....mijnheer de koekepeer!

De tweede opdracht was: Maak een eigen dichtregel op: "Kruipt de mist tussen de bomen dan is het herfst. Zit de kruisspin in zijn web dan is het herfst. Vliegen de vogels naar het zuiden dan is het herfst". De meeste kinderen kozen voor: Als de bladeren van de bomen vallen dan.... of: Kommen de paddestoelen uit de grond dan..., maar ook: Ga je niet zonder jas naar buiten dan.... en verrassend: Als de kabouters gaan wippen dan is het herfst.

Tenslotte! Bij het nalezen van de evaluatiekaartjes vond ik de echte reden waarom 10 IVN-medewerkers met zoveel plezier zoveel tijd steken in deze dag en de voorbereiding daarvan. Op dat kaartje had een kinderhand met kleine hanepootjes geschreven: "Het leukste was alles".

De vogels van Katwijk

Jelle van Dijk

Zaterdag 2 november was een bijzondere dag voor de Vogelclub Katwijk. Op een winderige Puiinhoop overhandigde voorzitter Gijsbert van der Bent het eerste exemplaar van het nieuwe boek "De vogels van Katwijk" aan wethouder Berkhey. Het is natuurlijk niet toevallig dat daarvoor deze locatie gekozen werd. Juist de Puiinhoop heeft de Katwijkse vogelaars landelijke bekendheid verschaft. In de loop der jaren is dit punt uitgegroeid tot een van de beste posten voor het waarnemen van de najaarstrek. Deze faam is niet alleen te danken aan de gunstige geografische ligging, maar zeker ook aan de geweldige kennis van trekgeluiden die in de loop der jaren hier door Katwijkse waarnemers is opgebouwd. Daarnaast zijn op de Puiinhoop op zeer veel najaarsdagen ervaren waarnemers aanwezig. Zo neemt René van Ros-

sum nog steeds de gehele maand oktober verlof op om hier dagelijks te kunnen waarnemen.

De Vogelclub Katwijk neemt in Nederland een unieke positie in. Naar mijn weten zijn er geen vogelwerkgroepen elders in den lande waar de nadruk zo sterk ligt op het waarnemen van zeldzaamheden. Deze tak van de ornithologie wordt met volle overgave en grote kennis van zaken bedreven. De bosjes aan de zuidrand van de vrijwel boomloze Coepelduynen worden frequent afgezocht op bijzondere zangertjes en enkele malen per dag spiedt wel iemand de Binnen- en de Buitenwatering af op zoek naar een bijzondere meeuw of steltloper.

Het is een goede zaak dat nu ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de Vogelclub Katwijk een overzicht verschenen is van wat er allemaal gevonden werd. De nadruk ligt uiteraard op de laatste